

Kecskeméti Corvin Mátyás Általános Iskola
Kertvárosi Általános Iskolája

T a n m e n e t

Erkölcstan
2. osztály

Az én világom
című olvasókönyv használatához az Apáczai Kiadó
tanmenet javaslata alapján.

Készítette: Kisné Cseri Erika

Tananyag felosztása

Éves óraszám: 36 óra

Heti óraszám: 1 óra

Év eleji ismétlés	1 óra
Én és közösségeim	8 óra
Ismétlés, összefoglalás	1 óra
Lakóhelyi közösségeim	10 óra
Ismétlés, összefoglalás	1 óra
A környező világ	6 óra
Ismétlés, összefoglalás	1 óra
A nem látható világ	5 óra
Ismétlés, összefoglalás	1 óra
Év végi összefoglalás	2 óra
Összesen:	36 óra

Óra	Téma, tartalom	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Felmerülő fogalmak Értékek	Célok, fejlesztendő kompetenciák	Javasolt taneszközök	Egyéb javaslatok a témakörhöz (projekt, gyűjtőmunka, játék stb.)
1.	Év eleji bevezető, az új tanulók megismerkedése a tantárggyal, ismétlés					
ÉN ÉS KÖZÖSSÉGEIM						
2.	Miben változtam? A gyermek képe önmagáról, tervei, vágyai. Fejlődés, változás.	„Találd ki a kedvencemet!” játék. Szóbeli kifejezőkészség megfigyelése. Találós kérdések és vers segítségével önmaguk megfigyelése, tervek, vágyak megfogalmazása. Képek segítségével beszélgetés az óvodás- és a kisiskoláskor jellemző tevékenységformáiról. Rajz: önazonosság fejlesztése.	fejlődés, célok, vágyak, tervek, tulajdonságok, jellemvonások, jövőkép, különbségek, tevékenységek, önállóság, tanulás, játék	A gyermek az önmagával kapcsolatos különböző állítások között találja meg a belső egyensúlyt. Legyen tisztában önmagával, terveivel, vágyaival. Érzékelje és fogalmazza meg , milyen változásokat tapasztalt önmagával kapcsolatban, mióta iskolába jár.	Tankönyv, füzet /Esetleg műanyag névjegy-kártyás kitűző/	Rajzos feladatok: önarckép vagy teljes alakos rajz készítése, névjegykártyára kedvenc tevékenység, kedvenc tárgy lerajzolása, jellemző tulajdonságok írása.
			önismeret, énkép, önazonosság, önbizalom, megfigyelőképesség	Fogalmazza meg, miben fejlődött, mit szeretne elérni, és mit kell tennie ahhoz, hogy terveit meg tudja valósítani.		

3.	Társaim szemében A gyermek gondolatai arról, mások milyenek látják őt. Társas kapcsolatai, viszonyulásai.	Mesehallgatás: társas csoportok ugyanazon helyzetre adott különféle viselkedésformáinak megfigyelése, beszélgetés a hallottakról. Szituációs játék: a különféle viselkedésminták megfigyelése. Rajzos tevékenység: a társakról alkotott vélemények megfogalmazása, tulajdonságok gyűjtése.	viselkedés, önállósodás, társas kapcsolatok, együttműködés, megfigyelés, emlékezet, jellemző tulajdonságok, vélemény, különbségek, hasonlóságok, kölcsönös odafigyelés, versengés, önismeret, önkontroll, identitás, énkép, szeretet, bizalom, összetartozás	A beszélgetések segítségével a gyerekek gondolják végig milyenek látják önmagukat és másokat. Képesek legyenek mind pontosabb észleléseik segítségével képet alkotni társaikról, véleményüket próbálják eredményesen szóban is kifejezni. Csoport- és páros munkák során erősödő önkontrolljuk segítségével eredményesen tudjanak együttműködni, társaikra odafigyelni.	Tankönyv, füzet, rajzeszközök, rajzlap, olló	Rajzos feladatok: tenyér körberajzolása és kivágása, a társ szabadidős tevékenységének lerajzolása.
----	--	---	--	--	---	--

Óra	Téma, tartalom	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Felmerülő fogalmak Értékek	Célok, fejlesztendő kompetenciák	Javasolt taneszközök	Egyéb javaslatok a témakörhöz (projekt, gyűjtőmunka, játék stb.)
4.	Felnőttek, gyerekek Családi kapcsolatok, rokonai viszonyok. Családmodellek.	Képek segítségével rokonai kapcsolatok megnevezése. Versek alapján beszélgetés rokonok közötti viszonyokról. Rajz és vers alapján családfa megismerése.	családtagok, rokonok, felnőtt, gyerek, testvér, báty, nővér, hűg, öcs, családfa, rokonai kapcsolat önismeret, családhoz tartozás, szeretet, bizalom, összetartozás, öröm, együttlét	A család fogalmának körvonalazása, többféle családmodell megismerése. Annak felismertetése, milyen sokféle kapcsolatban lehetünk családtagjainkkal. A gyermek gondolja végig, kik tartoznak családjához, miért fontosak ezek a kapcsolatok számára.	Tankönyv, füzet, rajzeszközök	Rajzos feladat: családfa rajzolása. Gyűjtőmunka: a családtagok kedvenc ételei
5.	Együtt élünk A család mindennapi élete, a napi rutinok, feladatok, feladatmegosztás. Testvérek közötti viszony, együttműködés, konfliktus.	„Irodalmi alkotás és kérdéssor alapján beszélgetés az otthoni együttműködésről, munkamegosztásról. Képek alapján beszélgetés a hagyományos családi munkamegosztásról.	szokás, napirend, feladat, házimunka, szerződés, ígéret önismeret, önállóság, önazonosság, felelősség, alkalmazkodás, szabálykövetés, segítség, segítőkészség	Elsősorban önismeret , a gyermek saját életére való rálátás, saját családjának napi rutinja, feladatmegosztások, együttműködési minták tudatosítása. Másokra való odafigyelés, együttműködési késztetés fejlesztése.	Tankönyv, füzet	Gyűjtőmunka: szabályok a családban. Alkotó tevékenység: szerződéstervezet a testvérrel.

Óra	Téma, tartalom	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Felmerülő fogalmak Értékek	Célok, fejlesztendő kompetenciák	Javasolt taneszközök	Egyéb javaslatok a témakörhöz (projekt, gyűjtőmunka, játék stb.)
6.	Nálunk, nálatok Családok közötti életmódbeli különbségek. Szokások, értékrend, kommunikáció.	Játék – „Cseréljenek helyet azok akik....” Beszélgetés a családi szokások közötti különbségekről. Vers – kommunikációs stílus a családon belül. Történet alapján családi értékrendekről beszélgetés.	családi szokások, hasonlóság, különbség, tisztelet, odafigyelés, jövő önismeret, mások megismerése, elfogadás, empátia, figyelem, tisztelet, udvariasság, családi összetartozás, megbecsülés, szeretet	A gyerekekben tudatosuljon, hogy a családi minták, szokások, értékek különbözőek. Törekedjen ezek megfigyelésére, értékelésére. A toleráns kommunikáció megfigyelése.	Tankönyv, füzet, rajzeszközök	Rajzos feladat: elképzelt leendő család ábrázolása.
7.	Mások ünnepe Az ünnepek köré szerveződő családi szokások. Különbségek a családok szokásai között.	Képsor és történet alapján beszélgetés születésnap szokásokról. Szövegek olvasása – a többségi kultúrától eltérő ünnepi szokások megismerése.	ünnep, ünnepi szokások, köszöntés, ajándékozás, közösség, vallás, születésnap, karácsony, hanuka	Az ünnepek fontosságának, egy közösségen belül kialakuló rituáléjának tudatosítása. A sajátunktól eltérő szokásrendszerek, kulturális különbségek elfogadása. Annak tudatosítása, hogy több	Tankönyv, füzet, zene, rajzeszközök	Alkotó tevékenység: születésnap meglepetés, ajándék kitalálása, karácsonyi vagy születésnap üdvözlőkártya készítése.

			empátia, mások megismerésére törekvés, elfogadás, tolerancia, szeretet, örömszerzés, családi kapcsolatok, közösséghez tartozás	vallás létezik.		
--	--	--	---	-----------------	--	--

Óra	Téma, tartalom	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Felmerülő fogalmak Értékek	Fejlesztendő kompetenciák	Javasolt taneszközök	Egyéb javaslatok a témakörhöz (projekt, gyűjtőmunka, játék stb.)
8.	A családon túl A családon kívüli közösségek, csoportok. Beilleszkedés a csoportba. Egymás segítése, közös tevékenységek.	Képsor alapján az otthonon kívüli csoportok, tevékenységek megismerése. Mesehallgatás, képsor és szöveg segítségével a csoporttagok tulajdonságairól beszélgetés.	csoport, közösség, vezető, barát, tulajdonság, befogadás, kibékülés önismeret, önfogadás, közösséghez tartozás, alkalmazkodás, mások megismerésére törekvés, elfogadás, mások érdekeinek figyelembevétele, segítség, kiállítás saját magunkért	Annak tudatosítása, milyen sok csoporthoz kapcsolódhatunk, hogy ezeknek a csoportoknak is megvan a belső rendje, szokásai, esetleg céljai. Annak felismerése, hogy a csoporttagok közötti különbségek elfogadhatók, és ennek előnyei lehetnek. A csoportba való befogadás, a beilleszkedés elősegítése.	Tankönyv, füzet, rajzeszközök	Rajzos feladat: barátokkal közösen végzett tevékenységek ábrázolása.
	ŐSZI SZÜNET					

9.	Reggel, este szabályok Az emberek életét, napi rutinját befolyásoló tényezők: az idő, a közös tevékenységek, a közösen alkotott szabályok. Szabályok az iskolában.	Az órarend és vers alapján beszélgetés az idő szervező szerepéről, napirendről. Iskolai szabályok gyűjtése. Beszélgetés a szabályok szerepéről, értelméről. Csoportmunkában szabályalkotás.	idő, időbeosztás, napirend, szabály megszégése, következmény, büntetés, szabályalkotás, vita önállóság, felelősség, alkalmazkodás, tudatosság, mások érdekeinek figyelembevétele, szabálykövetés, kiállítás saját magunkért, demokrácia	A gyerekek értsék meg, hogy az emberek életét az idő és a közösen végzett tevékenységek megegyezésre készítetik. Tudják azt, hogy a szabályoknak céljuk, funkciójuk van, hogy a szabályok megegyezéssel alakíthatók. Gyakorolják a szabályok értelmezését, gondoljanak ki újakat. Tudatosítsák az időbeosztásukat.	Tankönyv, füzet, házirend, műanyag óra, rajzeszközök	Gyűjtőmunka: iskolai szabályok gyűjtése, ábrázolása rajzban. Alkotó tevékenység: új szabályok megvitatása, alkotása.
10.	Ismétlés, projektóra					

Óra	Téma, tartalom	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Felmerülő fogalmak Értékek	Fejlesztendő kompetenciák	Javasolt taneszközök	Egyéb javaslatok a témakörhöz (projekt, gyűjtőmunka, játék stb.)
LAKÓHELYI KÖZÖSSÉGEIM						
11.	A hely, ahol élek A közvetlen környezet és az otthon harmóniája, esztétikája, rendezése és rendben tartása.	Vers és rajzok segítségével beszélgetés az embert körülvevő környezet szépségeiről, lelki tartalmairól. Mesehallgatás és beszélgetés a bennünket körülvevő környezet iránti felelősségről. Állítások megvitatása, érvelés, beszélgetés.	környezet, élhető környezet, város, városrész, falu, utca, tér, ház, lakás, otthon, szoba, kert, rend, rendetlenség, elhanyagoltság, szépség, harmónia, nyugalom, biztonság, odafigyelés, megóvás, segítség, segítségnyújtás felelősség, felelősségtudat, feladattudat, környezettudatos élet, kötődés, szeretet	A gyermekek figyeljék meg az őket körülvevő közvetlen környezetet. Legyenek építő gondolataik arra vonatkozóan, mit tehetnek ők ennek a környezetnek megóvásáért, szebbé tételéért. A felelősségtudat erősítése az elsődleges feladat.	Tankönyv, füzet, rajzeszközök	Rajzos feladat: választott rajz átalakítása, kiegészítése, játszótér, park rajzolása

12-13.	Tágas a világ A tágabb lakóhely megismerése, érzelmi viszonyulás hozzá. Magyarország tájai, értékei.	Zenehallgatás - a képzelet, a fantázia fejlesztése. Népmonda hallgatása - egy adott tájegység és az ott élő emberek bemutatása irodalmi alkotáson keresztül. Térkép segítségével Magyarország tájainak megfigyelése. Képsor segítségével beszélgetés Magyarország egy-egy tájegységének nevezetességeiről. A lakóhely megismerése gyűjtőmunka segítségével. Kedvenc helyek - beszélgetés azokról a helyszínekről, amelyekhez a gyerekek érzelmileg erősebben kötődnek.	lakóhely, környezet, vidék, táj, tájegység, nevezetesség, emlék, emlékhely, intézmény, templom, élmény, esemény, címer, jelentés, szimbólum áldozatvállalás, elkötelezettség, hagyománytisztelet, kötődés, felelősség, büszkeség, szeretet, tisztelet, identitás, környezettudatosság	A gyerekek ismerjék lakóhelyüket, annak természeti környezetét, nevezetes helyeit és intézményeit. Életkoruknak megfelelően tisztában legyenek lakóhelyük történelmi múltjával és jelenével. Törekedjenek arra, hogy bekapcsolódjanak lakóhelyük eseményeibe, ápolják annak hagyományait.	Tankönyv, füzet, zene, rajzeszközök	Gyűjtőmunka: prospektusok, képeslapok, újságcikkek, internetes hírek, képek, stb. gyűjtése a lakóhelyről, annak nevezetességeiről, a lakóhely címeréről kutatómunka és gyűjtés. Rajzos feladat: a lakóhelyhez kötődő élmények lerajzolása.
--------	---	---	---	--	---	--

Óra	Téma, tartalom	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Felmerülő fogalmak Értékek	Fejlesztendő kompetenciák	Javasolt taneszközök	Egyéb javaslatok a témakörhöz (projekt, gyűjtőmunka, játék stb.)
14.	Második otthonunk A gyerekek viszonyulása az iskolához. Iskolai szokások, az iskola környezete.	Iskolához kötődő népszokás /Gergely-járás/ felelevenítése, szituációs játék. Képek segítségével a régi és a mai iskola összehasonlítása. Beszélgetés a gyerekek iskolai életéről, az iskolához fűződő élményekről, viszonyulásról. Képek segítségével bepillantás a hagyományostól eltérő tanulási lehetőségekbe. /erdei iskola/. Vélemények megfogalmazása.	iskola, otthon, második otthon, közösség, osztály, osztályterem, rend, környezet, berendezés, közlekedés, környezet, megóvás, erdei iskola, tanulás, időbeosztás, napirend, élmény összetartozás, szeretet, hagyományápolás, tisztelet, barátság, odafigyelés	A gyerekek ismerjék iskolájukat, annak környezetét. Figyeljék meg az iskolai környezetet és az itt folytatott legfontosabb tevékenységeket. Ezekre alapozva cél, hogy meg tudják fogalmazni a tanulással kapcsolatos elképzeléseiket. Az eredményes tanuláshoz szükséges közös és egyéni feltételekkel való ismerkedésen keresztül az önálló tanulási képesség megalapozása, érzelmi viszonyulásaik tisztázása a feladat.	Tankönyv, füzet, rajzeszközök	Gyűjtőmunka: családi fotók régi iskolai élményeiről, szülők, nagyszülők osztályfotói, internetes képek régi iskolákról, interjú készítése szülőkkel, nagyszülőkkel az ő iskolájukról, iskolai életükről, az akkori tanulási szokásokról. Rajzos feladat: kedves iskolai élmény lerajzolása.

15.	A közelben Lakóhelyi közösségeink, a szomszédság. Újonnan érkezettek befogadása, segítése. A fogyatékkal élők, az elesettek megismerése.	Rajzos rejtvény és képsor alapján a szomszédság témájának előhívása. Irodalmi alkotás – beszélgetés a közös lakóhelyi tevékenységekről, ismerkedésről. Szituációs játék – ismerkedés új szomszédokkal. Versek alapján beszélgetés a fogyatékkal élőkről és a hajléktalanokról.	szomszéd, ismerős, játszótárs, barát, közös tevékenység, vak, hajléktalan	A gyerekek gondolják végig, milyen kapcsolatok fűzik őket a közelükben élőkhöz. Tudatosítsák azt, hogy az egymás közelében élő emberek támogathatják egymást, hogy a korosztályukból itt is találhatnak barátokat. Próbálják megérteni a fogyatékkal élők, az elesettek helyzetét.	Tankönyv, füzet, rajzeszközök	Alkotó tevékenység: utcakép alkotása színes papírból.
		önismeret, mások megismerésére törekvés, segítség, empátia, tolerancia, figyelmesség, barátság				
	TÉLI SZÜNET					

Óra	Téma, tartalom	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Felmerülő fogalmak Értékek	Fejlesztendő kompetenciák	Javasolt taneszközök	Egyéb javaslatok a témakörhöz (projekt, gyűjtőmunka, játék stb.)
16.	Együtt könnyebb A lakóhelyi közösséggel végzett közös, önkéntes munka. Környezetünkért érzett felelősség. Civil szervezetek működése.	„Tűz-víz” játék. Képek és szövegek párosítása. Beszélgetés lakóhelyi együttműködésről. Csoportmunkában „klub” alkotása, közös tevékenység kitalálása.	lakóhely, egyesület, klub, közös célok, közös munka, munkamegosztás, törődés, felelősség. önállóság, felelősség, közösséghez tartozás, önkéntesség, munka, másokért érzett felelősség, környezetünk megbecsülése,	A környezetünkért érzett felelősség fejlesztése. Önállóságra, kezdeményezésre nevelés. A gyerekek szerazzenek tudomást arról, hogyményezetünk érdekében végezhetünk önkéntes munkát, hogymgyerekként is hasznos tagjai lehetnek a közösségnek. Ismerkedjenek a civil szervezetek tevékenységével.	Tankönyv, füzet, rajzeszközök, internet	Alkotó tevékenység: „Klub” kitalálása. A klub tevékenységének ábrázolása, jelvény tervezése.
17- 18.	Ünnepeljünk együtt! Családi és családon kívüli ünnepek, ezek hagyományai. Az ünnepek jeletősége a közösségek életében.	Beszélgetés az ünnepek alkalmával készített ételekről, hagyományokról. Beszélgetés a családokban megélt ünnepi alkalmakról. Szövegfeldolgozás ünnepekről, melyek nem szorosan a családhoz kötődnek. beszélgetés különféle vallások ünnepeiről.	ünnap, család, kapcsolat, történelmi események, hagyományok, szokások, szertartás, vallás, jelképek, szimbólumok, ajándék, készülődés, érzések, öltözet szeretet, identitás, összetartozás, egység	A gyerekek érezzék át az ünnepek fontosságát, ismerjék azok hagyományait, szertartásait. Ismerjék hazánk ünnepnapjait, az ünnepeknek történelmi, vallási meghatározottságáról. Vegyék észre a hétköznapiak és az ünnepnapok közti különbségeket. Érezzék át, hogy az ünnepek megélése lelki feltöltődést, harmóniát hoz.	Tankönyv, füzet, rajzeszközök, origami papír	Előzetes feladat, gyűjtőmunka: családi-ünnepi ételreceptek, csoportmunkában plakátkészítés. Rajzos feladat: ünnepi öltözetek tervezése rajzolással. Alkotó tevékenység: papírszív készítése hajtogatással.

	I. FÉLÉV VÉGE					
Óra	Téma, tartalom	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Felmerülő fogalmak Értékek	Fejlesztendő kompetenciák	Javasolt taneszközök	Egyéb javaslatok a témakörhöz (projekt, gyűjtőmunka, játék stb.)
19.	Közös életünk A gyerekek saját lakóhelyének hagyományai, szokásai. Együttműködés, közös munka.	Mese feldolgozásán keresztül bepillantás egy együttműködő erdei közösség életébe. Képek segítségével beszélgetés lakóhelyi hagyományokról, közösségi együttlétekről. Beszámoló saját élményekről. Vers és kép segítségével beszélgetés az együtt végzett tevékenységek közösségformáló erejéről. Projektmunka-lehetőség: lakóhelyhez kapcsolódó esemény bemutatása.	közösség, értékek, szokások, hagyomány, rendezvény, tevékenység, munka, öröm, egymásra figyelés bizalom, összetartás, tisztelet, együttműködés	Tisztában legyenek saját lakóhelyük hagyományaival, szokásaival. Meséljenek egymásnak az általuk ismert közösségi eseményekről, ezekkel kapcsolatos élményeikről.	Tankönyv, füzet, rajzeszközök, kartonpapír, rajz lap	Projektmunkák: Tájékoztató füzet készítése a lakóhelyhez kötődő közösségi programokról, évszakokra bontva. Plakátkészítés egy lakóhelyi rendezvényről Rajzos feladat: lakóhelyi élményről rajz készítése

Óra	Téma, tartalom	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Felmerülő fogalmak Értékek	Fejlesztendő kompetenciák	Javasolt taneszközök	Egyéb javaslatok a témakörhöz (projekt, gyűjtőmunka, játék stb.)
20.	Messze tőlünk Környezetünk kitágítása az egész Földre, más országok, tájak ismerete. Ismerkedés más környezetben élő gyerekek életével.	Képsor alapján beszélgetés távoli helyekről. Versek segítségével távoli és közeli szép helyek felidézése. Képek és szövegek alapján más földrészekben élő gyerekek életével ismerkedés.	távoli helyek, szavanna, dzsungel, vízesés, hegység, Afrika, tenger, életkörülmények, tandíj önismeret, fantázia, mások megismerésére törekvés, empátia, elfogadás, segítség	Annak felismertetése, hogy a Földön a miénktől nagyon különböző tájak, környezeti viszonyok léteznek. Annak tudatosítása, hogy más gyerekek élete nehezebb lehet, és ez függhet a földrajzi-gazdasági körülményeiktől. Empátiára, segítőkészségre, környezettudatosságra nevelés.	Tankönyv, füzet, rajzeszközök	Gondolkodó – éghajlati változások. Alkotó tevékenység: Illusztrált levél alkotása ismeretlen gyerek számára.
21.	Ismétlés, projektóra					

Óra	Téma, tartalom	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Felmerülő fogalmak Értékek	Fejlesztendő kompetenciák	Javasolt taneszközök	Egyéb javaslatok a témakörhöz (projekt, gyűjtőmunka, játék stb.)
A KÖRNYEZŐ VILÁG						
22.	Barangoló A környező táj értékei, a érzelmi viszonyulásunk hozzá.	Képek és versek: beszélgetés Magyarország tájairól, az ott megélt élményekről. Irodalmi szöveg meghallgatása, a táj elképzelése, lerajzolása, beszélgetés. Találós kérdések segítségével beszélgetés különböző természeti formákról. Szituációs játékkal a lakóhelyet jellemző táj bemutatása. Projektmunka	táj, tájegység, vidék, lakóhely, falu, város, szépség, folyó, tó, patak, síkság, domb, lanka, hegy, hegyvidék, völgy, erdő, mező, határ felelősség, odafigyelés, szeretet, kötődés, szülőföld szeretete	Ismerjék meg a lakóhelyüket körülvevő tájat, vegyék észre annak szépségeit, vagy esetlegesen az ember által a tájban ejtett környezeti "sebeket". Érezzék át, hogy felelős gondolkodásra van szükség tájegységeink szépségének megóvásában. Legyenek élményeik a tájon ahol élnek, mert a táj szeretete a tájban megélt élményekben gyökeredzik.	Tankönyv, füzet, rajzeszközök, természetben gyűjtött anyagok, termések, homok, kavics, papírdobozok /dombépítéshez /	Gyűjtőmunka: saját nyaralási, kirándulási élményről készült fotók, vagy azon a helyen gyűjtött természeti anyagok /kavics, kő, növény, termések stb./ Projektmunka- lehetőség: terepasztalon makett- készítés.

Óra	Téma, tartalom	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Felmerülő fogalmak Értékek	Fejlesztendő kompetenciák	Javasolt taneszközök	Egyéb javaslatok a témakörhöz (projekt, gyűjtőmunka, játék stb.)
23.	Százszorszép világ Növények az ember életében, jelentőségük, hasznuk. A növények gondozása, felelősség irántuk. A természet védelmének fontossága.	Hangulatébresztő játék: „Virág a nevem”. Irodalmi alkotás és rajz segítségével beszélgetés a közvetlen környezetben élő és ápolt növényekről. Szituációs játék: növények gondozása. Beszélgetés a táplálkozással kapcsolatos jó szokásokról. Szövegfeldolgozás és képek: beszélgetés a fák fontosságáról, szerepükről az ember életében.	növények, fák, erdő, mező, kiskert, vetemény, zöldség, gyümölcs, étel, egészséges táplálkozás, fotoszintézis, oxigén, használati tárgy, bölcső, kopjafa, védelem, megóvás felelősség, tudás, környezetvédő magatartás, tudatos gondolkodás, együttműködés, odafigyelés, önzés, önzetlenség	Felelősséggel gondoljanak az őket körülvevő természeti környezetre. Ismerjék a környezetükben található növényeket, igyekezzenek részt venni gondozásukban. Megértsék a prevenció fontosságát.	Tankönyv, füzet, rajzeszközök, Írólap, ragasztó, facsemete	Előzetes feladat: fából, papírból készült apró tárgyak gyűjtése. Alkotó tevékenység: kéreglenyomat készítése zsírkrétával, beragasztása a füzetbe. Faültetés.

Óra	Téma, tartalom	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Felmerülő fogalmak Értékek	Fejlesztendő kompetenciák	Javasolt taneszközök	Egyéb javaslatok a témakörhöz (projekt, gyűjtőmunka, játék stb.)
24.	Barátaink, az állatok A gyerekek kapcsolata a társállatokkal, szerepük az emberek életében. Felelősség és törődés.	Versek és rajzok segítségével beszélgetés az állatokhoz fűződő élményekről, az állatok tulajdonságairól. Irodalmi szöveg hallgatása és feldolgozása, beszélgetés az állatvédelem kérdéseiről. Képek segítségével beszélgetés az állatok szerepéről az emberek életében.	Ember, állat, tulajdonság, kapcsolat, társ, felelősség, gondoskodás, élmény, kommunikáció, bánásmód, szükséglet, bántás, rosszindulat, kegyetlenkedés. Szeretet, irgalom, kegyesség, barátság, önzetlenség, empátia.	A gyerekek megosszák egymás között az állatokkal, főként a társállatokkal kapcsolatos élményeiket. Erősödjön bennük, hogy az állatoknak is létezik erkölcsi státusza. Legyenek tisztában azzal, hogy az állatok sok örömet okozhatnak, segíthetnek bennünket, erősíthetik személyiségünk pozitív vonásait, nyitottabbá tehetnek bennünket embertársainkkal szemben, jobbra tehetnek bennünket társas kapcsolatainkban.	Tankönyv, füzet, rajzeszközök, origami papír	Projektmunka-lehetőség. Tablókészítés kedvenc állatokról. Alkotó tevékenység: cica hajtogatása papírból.

Óra	Téma, tartalom	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Felmerülő fogalmak Értékek	Fejlesztendő kompetenciák	Javasolt taneszközök	Egyéb javaslatok a témakörhöz (projekt, gyűjtőmunka, játék stb.)
25- 26.	„Gondolj rám” világ A természet szeretete, védelme. Felelősségteljes viselkedés a természetben.	Vers segítségével beszélgetés az állatok fontosságáról. Képek segítségével beszélgetés az állat- és növényvédelemről. Irodalmi szöveg segítségével beszélgetés a vadon élő állatokkal kapcsolatos emberi felelősségről. Állítások megvitatása-érvelés gyakorlása Beszélgetés a természetjárás szabályairól.	Növények, fák, erdő, mező, kiskert, vetemény, zöldség, gyümölcs, étel, egészséges táplálkozás, fotoszintézis, oxigén, használati tárgy, bölcső, kopjafa, védelem, megóvás. Felelősség, tudás, környezetvédő magatartás, tudatos gondolkodás, együttműködés, odafigyelés, önzés, önzetlenség.	Felelősséggel gondoljanak az őket körülvevő természeti környezetre. Ismerjék a környezetükben található növényeket, igyekezzenek részt venni gondozásukban. Megértsék a prevenció fontosságát.	Tankönyv, füzet, rajzeszközök, biztosítótű vagy kétoldalú ragasztó	Alkotó tevékenység: embléma rajzolása védett növényről, állatról, kítűző készítése.
	TAVASZI SZÜNET					

Óra	Téma, tartalom	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Felmerülő fogalmak Értékek	Fejlesztendő kompetenciák	Javasolt taneszközök	Egyéb javaslatok a témakörhöz (projekt, gyűjtőmunka, játék stb.)
27.	Itt élünk mind A Föld mint élőhely, az anyagok körforgása. Az emberi tevékenység hatása a környezetre. Környezettudatos cselekvések.	Beszélgetés a Föld bolygóról. Szövegek alapján az anyagok körforgásának megismerése. Kérdéssor és képsor segítségével beszélgetés a környezettudatos magatartásról.	Föld, bolygó, pára, kőolaj, szemét, élőlény, anyag, sivatag, szennyezés, káros anyag, környezet védelme. Önismeret, önkontroll, felelősség, jövőtudat, segítség.	Annak tudatosítása, hogy mindnyájan felelősek vagyunk a környezetért, és az egyén is tehet valamit annak megóvása érdekében. Környezettudatos tevékenységek alakítása, felelősségérzet növelése.	Tankönyv, füzet, rajzeszközök	Alkotó tevékenység: versillusztrációkból poszter készítése, a környezet védelmére hívó piktogramok alkotása.
28.	Ismétlés, projektóra					
<u>A NEM LÁTHATÓ VILÁG</u>						
29.	Kicsi és nagy Gyermekfilozófiai kérdések megválaszolása a világról, időről, múltból, jövőről.	Szóasszociációk és kérdéssor alapján beszélgetés fogalmakról. Képsor alapján az idő és tér változásainak elképzelése.	Kicsi, nagy, közel, távol, múlt, jelen, jövő, régen. Önazonosság, képzelet, alkotás, önkifejezés.	A közvetlenül körülvevő tárgyi világon túli fogalmak értelmezése, fogalomalkotás, elméletalkotás fejlesztése. Önkifejezés gyakorlása. Fantázia fejlesztése.	Tankönyv, füzet, rajzeszközök	Gondolkodó – Élet a jövőben. Alkotó tevékenység: múltba utazás elképzelése, ábrázolása.

Óra	Téma, tartalom	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Felmerülő fogalmak Értékek	Fejlesztendő kompetenciák	Javasolt taneszközök	Egyéb javaslatok a témakörhöz (projekt, gyűjtőmunka, játék stb.)
30.	Az én tudományom Az emberben rejlő természetes kíváncsiság. A tanulás módjai: érdeklődés, megfigyelés, ismeretszerzés. Találmányok, technika.	Vers – a világ jelenségeire kérdezés. Irodalmi alkotás alapján az érdeklődésről, a tanulás módjairól beszélgetés. Képek és szövegek segítségével természeti jelenségek megismerése.	Tudomány, kíváncsiság, tudás, tanulás, kérdés, jelenség, magyarázat, találmány, technika, tárgy. Önismeret, önbizalom, érdeklődés, kíváncsiság, tudásvágy, alkotás, kreativitás.	A gyermekben tudatosuljon, hogy ő maga is kérdező, tanulni vágyó lény, akinek tudása folyamatosan gyarapszik , és ez nem csak az iskolához köthető. A kíváncsiság és a tudásvágy erősítése, bátorítása. A tudás, a tudományos-technikai alkotások jelentőségének felismerése.	Tankönyv, füzet, rajzeszközök	Kutatómunka: kérdés egy jelenségről, a válasz megkeresése. Alkotó tevékenység: találmány megtervezése.
31.	Álomvilág, mesevár A képzelet, a játék és a mesék világa. Az álmok szerepe, mesealkotás.	Vers segítségével beszélgetés az álmok során megélt élményekről. Mesefeldolgozás, szituációs játék segítségével a fantázia fejlesztése. Mesebefejezés, mesealkotás segítségével erkölcsi tanulságos rögzülése.	Képzelet, fantázia, kreativitás, emlékezet, gondolkodás, mese, mesehősök, szimbólumok, változás, érzelmek, öröm, bánat, szomorúság, félelem, szorongás, alkotás.	A nem látható világ, a képzelet határainak felfedezése töltse el őket örömmel, vidámsággal, jókedvvel. Szituációs játékban a beleélő képesség gyakorlása, érzelmek átélése. Képesek legyenek a fantáziájuk segítségével kreatív alkotások létrehozására egyéni és csoportmunkában egyaránt.	Tankönyv, füzet, rajzeszközök, bábkészítéshez szükséges anyagok / pl.: rongy, papír, hurkapálcika, dekorgumi, fakanál, zsinag, vatta, papírzacskó, stb. /	Rajzos feladat: mesejelenet rajzolása. Alkotó tevékenység: Bábkészítés. A mese és valóság közötti különbség.

Óra	Téma, tartalom	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Felmerülő fogalmak Értékek	Fejlesztendő kompetenciák	Javasolt taneszközök	Egyéb javaslatok a témakör-höz (projekt, gyűjtőmunka, játék stb.)
32- 33.	A jó és a gonosz harca Jó és rossz mesehősök, a velük való azonosulás. Mesealkotás.	Mesejelenteket ábrázoló rajzok segítségével beszélgetés a szereplők cselekedeteiről, jó és rossz tulajdonságaikról. Mesefeldolgozáson keresztül beszélgetés a jó és a gonosz harcáról. Szituációs játékok. Fantázia segítségével mesealkotás, képregény készítés, drámajáték.	Mese, mesehős, jó, rossz, próbatétel, dilemma, szerep, beleélés, varázserő, varázserejű tárgyak, megoldás. Énkép, azonosulás, erkölcsi döntések.	Figyeljék meg a mesehősök cselekedeteit. Képesek legyenek ezek alapján különbséget tenni a jó és gonosz szereplők között. Fogalmazzák meg, kinek a helyzete és szerepe vonzó a számukra. Képesek legyenek a szerepjátékok során a kedvelt mesehős szerepébe beleélni magukat.	Tankönyv, füzet, kétoldalú tükör, rajzeszközök. Alkotó tevékenységhez , fűzésre alkalmas száraz tészta, tempera, zsineg, olló	Rajzos feladat: képregény rajzolása. Alkotó tevékenység: Tésztanyaklánc festése és fűzése.
34.	Ismétlés, projektóra					
35- 36.	Év végi összefoglalás, az éves munka értékelése					

Év végére elvárt minimum követelmények: Kettes szint (2): • Támogatással megfelelt.